

**„OVIDIUS” UNIVERSITY, CONSTANȚA
IOSUD-DOCTORAL SCHOOL OF HUMAN SCIENCES
FIELD OF STUDY: HISTORY**

**THE EVOLUTION OF THE ROMANIAN NAVY REFLECTED
IN THE SOURCES OF THE ROMANIAN NAVAL
INSPECTORATE
(SUMMARY)
PHD THESIS**

SCIENTIFIC COORDINATOR

Prof. Univ. Dr. Valentin CIORBEA

PHD STUDENT

SICHIGEA Dan-Dragoș

CONSTANȚA, 2019

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION.....	1
CHAPTER 1 – The evolution of the organisation of the Romanian Naval Inspectorate.....	20
1. 1. Command structures of the Romanian Navy until 1919.....	20
1. 2. <i>The Reorganisation of the Romanian Navy after World War I (1919-1921).....</i>	<i>31</i>
1.3. <i>New organisation projects for the Navy according to the lessons of the war.....</i>	<i>46</i>
1.4. The unification of the leadership structures of the Romanian Navy. The creation of the Naval Technical Inspectorate (1919-1922).....	50
1.5. From the Naval General Inspectorate to the Inspectorate-Naval Command duality (1926-1930).....	71
1.6. The activity of the Naval General Inspectorate until the creation of the Ministry for Air and Navy (1930-1936).....	79
1.7. Conclusions.....	98
CHAPTER 2 – Technical endowment – a focus for the Naval Inspectorate (1919-1936).....	100
2.1. <i>The technical condition of the Romanian ships.....</i>	<i>100</i>
2.2. <i>The Naval Inspectorate and the Romanian Naval Programs (1919-1935).....</i>	<i>154</i>
2.2.1. <i>The „Carol” Naval Program(1921-1924).....</i>	<i>154</i>
2.2.2. <i>The Naval program of 1924.....</i>	<i>166</i>
2.2.3. <i>The 1929 Naval program.....</i>	<i>169</i>
2.2.4. <i>The 1932 Naval program.....</i>	<i>181</i>
2.3. <i>Naval expansion for the Romanian Navy (1919-1936).....</i>	<i>187</i>
2.3.1. <i>First attempts to acquire new ships. The British and Italian avenues.....</i>	<i>187</i>
2.3.2. <i>Ships ordered from Italy in 1926-1927: the two destroyers, a submarine and a tender ship.....</i>	<i>206</i>
2.3.3. <i>The complicated issue of the order for the submarine „Delfinul”.....</i>	<i>215</i>
2.4. <i>Constructing a naval base for the Romanian Navy on the Black Sea Coast.....</i>	<i>222</i>
2.4.1. <i>Early studies at the start of the 1920’s.....</i>	<i>222</i>
2.4.2. <i>Foreign studies. The British and the French Naval Missions (1930).....</i>	<i>229</i>
2.5. <i>Conclusions.....</i>	<i>240</i>

CHAPTER 3 – <i>Training, Intelligence and Naval Doctrine in the Romanian Naval Inspectorate</i>	242
3.1. <i>Combat training</i>	242
3.2. <i>Naval Intelligence and the balance of power in the Black Sea</i>	267
3.3. <i>The creation of a Romanian Naval Doctrine in the Interwar period</i>	291
3.4. <i>Conclusions</i>	308
 GENERAL CONCLUSIONS	 310
 BIBLIOGRAPHY	 314

Key Words

- **Naval Inspectorate**
- **Navy**
- **First World War**
- **Interwar period**
- **Vasile Scodrea**
- **Naval Program**
- **Naval Bases**

SUMMARY

Our doctoral paper, *The Evolution of The Romanian Navy reflected in the Sources of the Romanian Naval Inspectorate* proposes an important main objective – identifying the evolution of the Navy in a period in which it transitioned from a minor section of the Army to its own branch of the military. We would also analyse the role of the command structure – the Naval Inspectorate – in its development. In light of new information from the military archives, we want to illustrate the road the Navy took in the interwar period and the effects it had on the naval forces. In order to ease the read of this paper, we would like to state that we will be referring to the „Naval Inspectorate” as a whole. When we use the terms „Naval Technical Inspectorate” we mean the 1921-1926 period, and the „Naval General Inspectorate” is for the 1926-1936 interval.

The motivation of this paper stems from the fact that until now the papers and books on the Romanian Navy, especially those for the 1926-1936 period, did not go into details concerning the organisation of the command structure. We wish to cover an important period in the history of Romania, during which the Naval Inspectorate became the command structure for the Navy, a much more efficient solution than the Naval Command before it. The new command structure managed to better plan for the expansion of the Navy by getting new ships. These plans proved to be the theoretical backbone for the greatest naval expansion that Romania experienced so far.

We reasoned that the Naval Inspectorate archive fund wasn't thoroughly researched and exploited by historians so far and that allows us to better understand the historical context of the period. The fund has many files that allow a broad view of the activity of the Inspectorate. We chose to focus on the inner workings of the Inspectorate, which is something we feel was needed

at this point. It was also important to observe the role it played in relations with the Army, since the Inspectorate acted as the supreme Naval Command for 15 years, between 1921-1936. We would make the case that the experience of the Inspectorate period led to the creation of the Air and Navy Ministry in 1936.¹

Also, we feel that it was needed to highlight the opportunities and mainly the lost ones for the Navy during this time. It is true that the economic and human resources of Romania were larger after 1918

The interwar period was an important moment for the development of the Romanian defence capabilities as a whole. This paper is focused on its naval component which, despite the difficult conditions, was part of the evolution of the society as a whole. After the Treaty of Versailles, the Romanian Navy, although with its ship mostly intact, was concerned about the new geostrategic conditions and its missions, which became much harder to accomplish.

The changes that occurred at the end of the war and especially the antagonism of the Soviet state meant for the leadership of the Romanian Navy that they knew the main adversary in a potential conflict. Also, it became bleakly obvious that the combat capabilities of the Navy were not close to being enough to counter the Soviet threat. Since acquiring new ships proved to be a forlorn hope for most of this period, the only way to increase the naval combat potential was to make changes in the structural organisation. This is why efforts were made to unify the command and control structures of the Navy around the institution of the Inspectorate, first as a Technical one and then as the Inspectorate General.

We can safely state that these organisational changes done by the Navy were the main events for this military branch. This is clearly so since before 1921, despite some brave efforts, unifying its structure was quite difficult to achieve.

The Navy followed the guidelines of the Ministry for War ever since it was formed as a different branch of the military. Since the end of the nineteenth century the Chief of the Navy was also its Inspector General. This was just a title he wore, and the Inspectorate wasn't an institution of any kind. The Commander could use his title to make troop inspections in all of the naval units and then report back to the Ministry. This was a common system for the different arms of the military, like Infantry, Artillery or Engineers. The Navy followed suit in 1898. Two years before that however, it received its first special law. Two laws in just two years prove that the Government was paying attention to the development of the Navy even at its first stages of development.

¹ Marian Moşneagu, Valentin Marin, „Nicolae Caranfil la Ministerul Aerului şi Marinei”, în *Studii şi comunicări*, Comitetul Român de Istoria şi Filosofia Ştiinţei şi Tehnicii – Divizia de Istoria Ştiinţei, vol. II, 2009, p. 143.

The second command structure at that time was the Naval Direction, a part of the Ministry for War since 1871 and fully developed in 1883. The relation between the Naval Command and the Direction was, until the latter was absorbed, the key for the development of the Romanian Navy. The unification of these two structures was always an important topic of discussion for the leadership of the Navy. Even though the funding for this branch of the military was always going to be limited, the fact that the Navy was the topic of a special law proves that it had a special place in the defence studies of the Romanian Army, even more so since it was the first arm to have this honour.

Because of the destructions caused by the First World War, the whole Romanian society was in a state of disarray. Not only the administration, social life, but also the whole of the Army suffered greatly. Despite this, once the conflict was over, the lessons learned allowed some radical decisions to be implemented for the whole Army in general. The Navy followed suit and in the first three years it clarified its command structure.

The next legislative step was to formalise this new command body. Although it was not possible to create an Under Secretary of the Navy, as it was proposed by so many naval officers, some of them with the leadership of the Navy, Romania managed to create a central structure – the Naval Technical Inspectorate. This was done through the Royal Decree nr. 835 of March 11 1921. Therefore, we can state that the first interwar years were a period of searches for the Navy, until the creation of the Technical Inspectorate, which subordinated the Direction.

Between 1919 – 1936, the Naval Inspectorate was called at first *Technical Inspectorate* and then *General Inspectorate*, a position considered on equal terms with Army General Inspectorates. But the missions and the powers were basically the same and the development of the Navy never suffered from a lack of continuity. This is best proven by the naval programs and its projects.

The general laws of the country were very important for the Navy and it shows that it was of great importance for the defence system of the country. Like the rest of the defence system however, the lack of funds had an important impact on the naval side of things. Even though some ships were acquired, it wasn't in a important number and quality to improve the defence of the water frontiers, especially since Romania had a bigger coast on the Black Sea after the unification of Bessarabia. It was only through organisation changes that the Navy could increase its war readiness.

Admitting the difficult realities of the financial situation, the leadership of the Navy insisted for some structural changes, in order to identify the best solutions to modernize the naval forces. Although this was not possible after 1918, the reasons being the need to keep the armed forces under arms in 1919, the de-requisitioning commission, the difficulties at the Dniester

border, after Rear Admiral Niculescu-Rizea became Chief of the Navy. The demobilization of the Army delayed the process of reform for the Navy. The new Chief of the Navy was also Director for the Navy and for the first time the two bodies were joined *de facto*.

We tried to prove that the lack of resources that the Navy faced, ranging from staff shortages to budgetary constraints, led to a limited number of ships to be acquired. This, in turn, changed the naval perspective, limiting the scopes of the emerging naval strategy that Romania was so ambitious to promote. Relevant to this case – the lack of a real naval doctrine for the Romanian Navy between the wars. Even though there were many ideas circulated by young and capable officers on how to counter the increasing Soviet superiority, they were purely theoretical in nature, never to be put into practice. A positive side effect of this was the fact that the Navy was always in touch with the ideological disputes raging in the Western, more developed navies, but the limited number of Romanian ships wouldn't allow testing them.

In order to increase the effectiveness of the combat training of its forces and also for the defence of the coasts, the Inspectorate insisted on a number of successive naval programs, in 1924, 1929 and in 1932. Although quite ambitious and very hard to put into practice, they offer us a glimpse into the thinking of the leadership of the Navy, mainly because the types and number of ships were chosen to counterbalance the Soviet fleet. The Inspectorate analysed the informations about the potential enemies in the Black Sea and tried to react accordingly with its own development plans. In difficult economic conditions, it managed to get funds for only four destroyers, 4 gunboats, 1 submarine and 1 tender.

Alongside ships and other war materials, of course necessary for the defence of the Romanian coasts, another concern for the Naval Inspectorate was the issue of building a naval base on the coast, to house the ships of the Sea Division. The process was long and difficult and it involved detailed studies from Romanian specialist, but also issued by foreign engineers. Although many locations were considered, the most advantageous was by far Taşaul Lake. In the end, however, the financial conditions proved to be impossible to overcome. This is why at the start of World War II Romania was in the process of building the base, but it soon abandoned the idea in favour of turning Constanţa harbour into an improvised base.

In the meantime, the elaboration of the naval plans was hand in hand with the intelligence section was coming into its own for the Inspectorate. It was formed at the start of the 1920's and it kept on obtaining precious data about the foreign fleets in the Black Sea, therefore allowing the Inspectorate to adjust its building programs. The section was focused mainly on the Soviet Union, but also Turkey and Bulgaria. It used different types of sources – agents, military attaches, third party reports that were intercepted by Romanian agents, etc. An important achievement was the counter intelligence section that had many offices in the most important

Romanian ports. This was especially important in the first years after the war, when Soviet infiltration and propaganda was at their peak.

The economic potential of Greater Romania (Romania in the interwar period), though clearly superior to the Romania that entered World War I in 1916, wasn't ready to be employed for the increase in security measures that the country required. This is why the Naval Inspectorate, as the command structure for this branch, had to find new and innovative ways to ensure Romanian coasts are well defended. In this regard it was quite successful; not only did it manage to better organize its two main divisions – the Sea Division and the Danube one, but new and better training regimes were implemented for the sailors. Each training period was implemented with the idea that the Navy had to remain an elite branch of the Romanian Armed Forces. Its officers and men had to be well prepared and able to manage different tasks.

Another way to ensure the best drilling for the naval forces was the creation of the so-called „Training Groups of Ships”. The land-based units of the Navy, especially the Naval Bases of the two Divisions, would drill the men with infantry tactics. These measures achieved a high level of success. Also, the Navy would send its most promising students abroad for studies. Once returned in Romania they would disseminate the lessons learned for the betterment of their younger colleagues.

Some progress was achieved regarding the mobilisation system of the Navy. This was an empiric arrangement before the World War I and the war proved it was also very difficult to implement. The Navy set out to create specific structures responsible with the mobilisation of each of the two Divisions. An equally important development was the other area of the mobilisation system – the organization of the industrial resources of the country. Clearly, this required some specific attention on the part of the Naval Inspectorate, since the Navy required a huge array of materials not only in times of war, but also during peace time.

In the first chapter we sketched the transformations of the command structures of the Romanian Navy since the unification on Walachia and Moldavia, in 1859 until 1936. This is largely the same period in which the Navy, called at first „Flotilla” transitioned to a distinct branch of the Military and got its separate Ministry in the middle of the '30s.

In all of its history up to that point, the Inspectorate was called Naval General Inspectorate or Technical Inspectorate, but it only came into its own in 1921, practically succeeding the Naval Command.

We should point out that the origins of the Inspectorate go back to the end of the Independence War (1878), when Romania and Dobrogea were unified. The country had a maritime coast and this naturally was an impulse to develop its sea power. It needed a strong Navy to protect its commercial interests in the Black Sea area and not just on the Danube. The

river was very important during World War I, but the Inspectorate began its history only after the end of the war.

This is why we chose 1919 as the starting point for our research. We think that the fact we focus so heavily on the organisation aspects warrants this decision. Before 1919, as we pointed out, there was a certain ambiguity surrounding the command structure of the Navy. This was especially true in the sense that the relation between the Naval Command and the Direction. This was evident during the war, between 1916-1919. At the start of the war the General Staff had the Director in support and not the Naval Commander. This posed serious questions about the hierarchical superiority of the Naval Command. All of this culminated with the decision to remove the Fleet of Operations from the control of the Naval Command and place it under the command of the General Staff, leaving the Commander with no real power.

We can clearly see why they felt a new organisation system was needed after the war. This was done gradually, first by placing the Naval Commander also as the head of the Direction and then by forming the Technical Inspectorate with the Direction under its direct control. This was the natural evolution of the command structure especially since most of the auxiliary ships were unaccounted for after the war. The Technical Inspectorate wasn't the final step however. It wasn't enough to fully develop a separate Army branch like the Navy and it didn't fully illustrate its importance either, since the Army already had General Inspectorates for its land forces. Also, the Airforce received that honour in 1924, adding insult to injury for the Navy. Two years later it also managed to change the name of its command unit to *Naval General Inspectorate*.

This new structure replaced the Technical Inspectorate in all of its functions and responsibilities as a command and control unit for the Navy. This was the time when most of the planning was done for the naval operations the Romanian Navy would have to do in World War II, when its ships were acquired and when the officers that would lead it into war were trained.

In 1930 some of the responsibilities were transferred to the newly reinstituted Naval Command. This new structure was under the authority of the Inspectorate, but still had some of its functions, like direct control over the divisions. The idea behind this change was to create a naval command that would direct the training of the units, while the Inspectorate would act as a superior body, at the ministerial level, directing policies, ship acquisitions or naval doctrine. In practice however, the Naval Command would often step on the toes of the Inspectorate, having a similar organisation and causing friction between former subordinates.

The final days of the Inspectorate were in 1936, when the Ministry for Air and Navy was created. In our opinion this was long overdue, many countries already possessing such a ministry for quite some time. Naval officers had long argued that such a ministerial body was needed to better differentiate the Navy from the rest of the Army, since it had special needs and required

close scrutiny. This moment was, in essence, the culmination of more than half a century of lobbying.

The second chapter of our thesis focused on the endowment of the naval forces during those times. This is another aspect we feel was not very well covered so far in the Romanian historiography, especially the real situation of the ships at the end of World War I. We would analyse the infrastructure of the Navy as a whole, with a subsection dedicated to the naval base issue that proved so difficult to overcome. The different ways in which the Naval Inspectorate sought to fix these problems is the main issues we will focus during Chapter 2.

We could argue the point that in the interwar period the politicians were much more inclined to support the Navy than before. This claim is backed not only if we look at the budgets of the Navy, but also if we take into account the attention it got from the press of the day. The Navy was expanding more than it had done so beforehand, with 6 important new ships for the Sea Division and 3 monitors for the Danube.

Overall, though significant, were not quite up to the task set by the different naval programs approved for the Navy between 1921-1936. One other thing that slowed down the progress was the constant dispute in the Government and inside the naval circles about the best type of ships to buy. Despite this, at the end of the interwar period the Navy had a bare minimum of ships to fight in the Second World War.

It is, of course, debatable if the ships in the naval plans would have made any significant difference against the potential enemies in the Black Sea area, or if the ships that were actually bought could have been used in a better way. That is a question for another time; what we can say is that compared to the start of the 1916 campaign, World War II didn't catch the Romanian Navy unprepared from a logistical and training perspective. On the contrary, although inferior in numbers, it acquitted itself with honour thanks to its superior doctrine and preparation.

This was partially because the leadership of the Navy, the Inspectorate in particular, were always including important issues like funds for training, for the naval base and for the infrastructure in the naval plans it put forward. The importance of these things for the defence of the coastal regions was the reason the funds were approved.

As for the third and final chapter of the thesis, we chose to focus on the components of the fighting potential of a Navy, which is to say the human resources. The themes of this chapter are the training process, intelligence and counter intelligence and on top of that, the naval doctrine of the Romanian Navy.

During the interwar period the general opinion was the Navy needed more ships at all costs, even at the expense of repairing the ones it had. This is why the Navy jumped on all of the ships it could get as war reparations. In addition, it tried to acquire more ships from the Allies to

better protect its dangerously weak coasts. This obsession on the quantitative side of things, although to some extent explicable because of the uncertainty of Eastern Europe at that time, was not in the best interest of the Romanian Navy. Almost all of the new ships, the gunboats, the antisubmarine torpedo boats, proved to be very unsuited for the Black Sea conditions. As a result, the Navy tried to get the most of some inferior ships just so it could stretch its forces to defend a bigger coastal area than originally thought.

Starting with the 1920's, once the general geopolitical situation was calming down, the Inspectorate conceived new and improved naval programs, better justified and much better suited for its needs. The ships that were bought after that, though low in numbers, were of a higher quality and they served clear purposes.

In respect to the naval base, there were some significant developments, especially after 1930, when foreign specialists were called in to study the best locations. In the end however, budgetary limitations forced the Romanian Navy to settle with an improvised base, in Constanta harbour. This solution as well was the result of the studies made by the same foreign (British and French) engineers so, to some extent, their studies did accomplish their goals.

Of all the missions that the Navy had, the one that had the most importance was the training of its own units. The measures that the Inspectorate took in order to streamline the process were of the greatest significance. As we have stated, it was realistically the most efficient way to increase the effectiveness of the naval forces since acquiring new ships was only an idea for quite some time. Even if the Navy would have received its modern ships, it wouldn't have been able to operate it without comprehensive training programs.

Naval training during those years was always going to be mirroring the missions it would most likely have to accomplish in the case of a war on the Danube or in the Black Sea. The training itself was limited by the lack of money and other logistical issues. Therefore, some improvisation was necessary. This ranged from the creation of schools for specialists, to sending young naval officers abroad to Western naval academies. The Inspectorate even tried to train its men into different specialisations and all of these measures were implemented in the course of several years with mixed results. This was partly because the Navy was a bigger structure then than in 1918 and the funds were quite limited.

At the same time the Naval Inspectorate kept a keen eye on the expansion of its potential adversaries in the Black Sea, namely the U.S.S.R. and Bulgaria, but Turkey as well. In fact, in the case of intelligence and counterintelligence we can see one of if not the best improvement for the Romanian Navy. The leap was quite something. From simply getting information from the General Staff to having its own intelligence service was quite an evolution. In 1936 the Navy had an entire section dedicated to information gathering, with offices at each of the two divisions and

posts in the most important ports on the Danube and at the Black Sea. Having good intelligence about the new ships the Soviets were constructing allowed the Inspectorate to make relevant changes to its own naval programs, countering the threat that the larger enemy fleet could pose for the Romanian coasts. Throughout this period different sources provided the Inspectorate with an accurate picture of the whole Black Sea region and the naval potential of the neighbouring states.

Another important task the Inspectorate had to undertake was clarifying its naval doctrine. This was easier said than done, because even though the Navy had the lessons of World War I to draw from, it was in the middle of a great ideological conflict within its ranks. This was the same dispute as the one in the Western navies. There were basically two factions, one supporting a more traditional approach, with emphasis on the surface ships. The second one supported a more radical fleet composition, with more submarines and naval air force. It is however a flattering thing that the Inspectorate and its officers were in touch with the new doctrines being developed in West.

In retrospective, for the duration of the Inspectorate as its command structure, from 1921 to 1936, the Romanian Navy was better led than before. Not only were the responsibilities better organised, but by taking the Direction under its control, the Naval Inspectorate effectively ended decades of uncertainty and overlapping powers. This allowed the new leadership of the Navy to make the transition to an independent ministry in 1936.

We have shown that the Navy was on an upward trend in this stage of the Romanian history, thanks in part to the efforts of its officers, but also because the political climate allowed the measures needed to consolidate the naval power of the country. There were also improvements for the defence of the Black Sea coast and, to some extent, for the formation of a true maritime fleet.

This was the reason why even as early as 1920 there were many drafts for a law dedicated to the development of the Navy. The groundwork for those proposals was the missions it would need to accomplish – defending the sea lines with the Western Powers that could help Romania in a war and defend the coast from an invasion. We believe the authors of these memoirs, especially Read Admiral Niculescu-Rizea, the first Technical Inspector, were quite clairvoyant when they promoted the idea of an Undersecretary for the Navy. Even though those proposals were rebuked at the time, we could say they paved the way for the creation of a Naval Ministry later on.

SELECTIVE BIBLIOGRAPHY

I. Sources

I.1. Archives

Arhivele Militare Naționale Române:

Fondul Inspectoratul General al Marinei (1922-1936)

Fondul Comandamentul Marinei Militare (1919-1921)

Fondul Cabinetul Ministrului - Ministerul de Război (1926-1933)

Fondul Cabinetul Șefului Marelui Stat Major (1924)

Fondul Direcția 5 Marină (1919-1920)

Fondul Marele Cartier General (1918)

Fondul Microfilme. Rolele: II.2.2754, II.2.2755, II.2.2756, II.2.2757, II.2.2758, II.3.1.

Fondul Marele Cartier General (1918)

Fondul Divizia de Mare (1919-1920)

Fondul Apărarea Fixă Maritimă (1932)

Arhiva Ministerului Afacerilor Externe:

Fondul 71/România, vol. 60, anul 1921-1928

Fondul 71/Germania, vol. 4, anul 1930-1935.

Fondul documentar al Muzeului Național al Marinei Române:

Fondul Manuscrise. Dosarele: I/131, *Documentar privind starea marinei militare române 1880-1960*, dosar 9; Manuscris nr. 106, *Studiu privitor la Interesele României și Micii Înțelegeri în legătură cu Proiectele Turco-Ruse de închiderea Strâmtorilor*; Nicolae Steriopol, *Memorii documentate din Marină ale contraamiralului (r.) Steriopol Nicolae*.

Fond „N. Koslinski”, Dosarul 3.

Fond Nicolae Steriopol: Nicolae Steriopol, *Memorii documentate din Marină ale contraamiralului (r.) Steriopol Nicolae*.

Fond Nicolae Negrescu: Contraamiral Nicolae Negrescu, *Rolul marinei în războiul pentru întregirea neamului și recompensa finală, icoane și documente de război*.

Fond Manuscrise, Mss. 106, *Studiu privitor la Interesele României și Micii Înțelegeri în legătură cu Proiectele Turco-Ruse de închiderea Strâmtorilor*; Cornel Greavu, „Istoricul distrugătoarelor românești”, *Momente din istoria Marinei Române*, 1984.

I.2. Published documents:

ALCALAY, Leon (editor), *Codul General al României (Codurile și legile uzuale în vigoare 1860-1903), Vol. III – Continuare – 1894-1903*, București, Editura Librăriei Leon Alcalay, 1903.

CĂZĂNIȘTEANU, Constantin (coord.), *Documente privind istoria militară a poporului român: ianuarie 1895-decembrie 1896*, București, Editura Militară, 1980.

CÎRSTEA, Marusia, *Proiecte româno-britanice privind construirea unei baze navale la Marea Neagră: documente: (1929-1939)*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2013.

Codul General al României (Codurile, Legile și Regulamentele în vigoare), fondator C. Hamangiu, vol. XXIV, 1936, partea II, București, Imprimeria Centrală, 1937.

Documentar cu date și evenimente din istoricul Marinei Militare (perioada 1843-1944), vol I (în continuare *Documentar cu date și evenimente*), lucrare întocmită pe baza documentelor arhivistice de către căpitani de rangul II Dumitru Cozmei și Emil Mărculescu, Mangalia, 1979.

Documente diplomatice române, seria II, vol. 18, partea I, perioada 1 ianuarie-30 iunie 1936, volum realizat de Laurențiu Constantiniu, Alin Victor Matei, Editura Academiei Române, București, 2008.

MOȘNEAGU, Marian; FLOREA, Petrișor; MANEA, Vasilica (coord.), *Înzestrarea Armatei Române în perioada interbelică. Documente. Vol. II 1930-1935*, București, Editura Centrului Tehnic Editorial al Armatei, 2008.

SCURTU, Ioan (coord.), *Istoria României între anii 1918-1944. Culegere de documente*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982.

TITULESCU, Nicolae, *Discursuri*, București, Editura Științifică, 1967.

II. Press

„Analele Universității Ovidius-Seria Istorie” (2006, 2008)

„Annals of the Academy of Romanian Scientists. Series on History and Archaeology” (2014)

„Balkan Studies” (2013)

„Diplomacy and Statecraft” (1993)

„Dosarele Istoriei” (2001)

„Middle Eastern Studies” (2002)

„Naval War College Review” (2004)

„Revista Istorică” (1990)

„Soviet Law and Government” (1987)

„The Washington Quarterly” (2010)

„War in History” (2008)

„Aeronautica. Revista Ministerului Subsecretariatului de Stat al Aerului” (1936)

„Analele Dobrogei” (2009-2012)

„Buletinul Forțelor Navale” (2010)

„Buletinul Marinei” (1925)

„Document” (2008, 2010, 2014, 2015, 2018, 2019)

„Gândirea Militară Românească” (2009, 2011)

„Marea Noastră” (1933, 1942)

„Marina Română” (1991, 2006, 2008, 2016)

„Monumentul” (2008)

„Revista de Istorie Militară” (1998, 2006)

„Revista de Istorie” (1980, 1987)

„Revista Marinei” (1926, 1927, 1928, 1931, 1932)

„România Maritimă și Fluvială” (1933, 1936)

„România Militară” (1930)

„Studii și materiale de muzeografie și istorie militară” (1981-1982)

„The Journal of Slavic Military Studies” (2000)

„The Turkish Yearbook of International Relations” (1994)

III. Cronologies, dictionaries

BEJAN, Anton (coord.), *Dicționar enciclopedic de marină*, București, Societatea Scriitorilor Militari, 2006.

MOȘNEAGU, Marian, *Dicționarul marinarilor români*, București, Editura Militară, 2006.

GRINEVETSKY, Sergei R; ZONN, Igor S.; ZHILTSOV, Sergei S.; KOSAREV, Aleksey N.; KOSTIANOY, Andrey G.; *The Black Sea Encyclopedia*, Berlin, Springer, 2015.

„Monitorul Oastei” (1871, 1886, 1914, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1930, 1931)

„Monitorul Oficial” (1898, 1912, 1919, 1920, 1926, 1929, 1932, 1933)

V. General works

ALEVRA, Nicolae, *Organizarea armatei după război*, București, 1930, f.e.

ARHIRE, Sorin, *Marea Britanie și România (1936-1941). Relații politice, economice și culturale*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2015.

ATANASIU, Traian (coord.), *Puterea maritimă și diplomația navală*, București, Editura Militară, 1998.

AVRAM, Valeriu; DRĂGHICI, Lucian; PĂTRAȘCU, Gabriel-George; RÎȘNOVEANU, Ion, *Războiul de întregire (1916-1919) Comandanți militari români*, București, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2016.

AXWORTHY, Mark; SCAFES, Cornel; CRĂCIUNOIU, Cristian, *Third Axis Fourth Ally: Romanian Armed Forces in the European War, 1941-1945*, Arms and Armour Press, Londra, 1995..

BĂRBULESCU, Mihai; DELETANT, Dennis; HITCHINS, Keith; PAPACOSTEA, Șerban, Pompiliu Teodor, *Istoria României*, București, Corint, 2007.

BOERESCU, Dan-Silviu, *Cu arma în mână! Carierele militare și faptele de arme ale membrilor dinastiei române*, București, Editura Integral, 2018.

BOTORAN, Constantin, „Politica militară a României între cele două războaie mondiale”, în Ion Safta, Nicolae Ciobanu, *Istoria militară a poporului român. Culegere de lecții*, vol. 2, București, Editura Militară.

BRĂTIANU, Constantin I., *Armata Română în timpul ultimilor 40 de ani. 1866-1906, vol. I Administrația centrală a Războiului*, București, Librăria „C. Sfetea”, 1906.

BUXTON, Ian, *Big Gun Monitors: Design, Construction and Operations 1914–1945*, ediția a doua revizuită, Barnsley, Seaforth Publishing, 2008.

BUZATU, Gheorghe; BICHINET, Corneliu (coord.), *România sub imperiul haosului*, vol. II, (1919-1989), Iași, Tipo Moldova, 2011.

CIORBEA, Valentin, *Portul Constanța de la Antichitate la mileniul III*, Constanța, Editura Europolis, 1994.

CONSTANTINIU, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, ediție revăzută și adăugită, București, Univers Enciclopedic, 2008.

DASCĂLU, Nicolae; GAVRILĂ, Irina, „Un model de adaptare a comerțului exterior la condițiile perioadei de trecere de la război la pace. Relațiile comerciale ale României, 1919-1921”, în *Revista de Istorie*, tom 33, nr. 6, iunie 1980, București, Editura Academiei R.S.R.

HAYNES, Rebecca, *Romanian Policy towards Germany, 1936-1940*, Londra, MacMillan Press, 2000.

Henri Le Masson, *Navies of the Second World War: The French Navy*, vol. I, Londra, Macdonald&Co., 1969.

HILL, Alexander, *Soviet Destroyers of World War II*, New York, Osprey Publishing, 2018.

LANGENSIEPEN, Bernd; GULERYUZ, Ahmet, *The Ottoman Steam Navy 1828-1923*, traducere James Cooper, Londra, Conway Maritime Press, 1995.

- MARA, Dorin, *Marina Regală a României în cel de al doilea război mondial*, București, Editura Economică, 2000.
- MARIN, Gheorghe (coord.), *Enciclopedia Armatei Române*, București, Centrul Tehnic Editorial al Armatei, 2009.
- MĂNESCU, Constantin, *Studiu asupra Flotei Române*, București, Tipografia Carol Gobl, 1891.
- MEISTER, Jurg, *Soviet Warships of the Second World War*, Londra, MacDonald and Jane's, 1977.
- MUȘAT, Mircea; ARDELEANU, Ion, *România după Marea Unire*, vol. II, partea I, 1918-1933, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.
- MUȘAT, Mircea; ARDELEANU, Ion, *Viața politică în România 1918-1921*, ediția a II-a completată, Editura Politică, București, 1976.
- PARKES, Oscar (coord.), *Jane's Fighting Ships 1933*, Londra, Sampson Low, Marston & Co., 1933.
- ROHWER, Jurgen; MONAKOV, Mikhail S., *Stalin's Ocean-Going Fleet: Soviet naval strategy and shipbuilding programmes, 1935-1953*, Londra, Frank Cass, 2001.
- ROKSUND, Arne, *The Jeune Ecole: The Strategy of the Weak*, Leiden, Brill, 2007.
- TONEGARU C.; Theodoru, A.; IOANIȚIU, C., *Codul maritim și fluvial*, București, Tipografia „Lupta”, 1934.
- WESTWOOD, J.N., *Russian Naval Construction 1905-45*, Londra, Palgrave MacMillan, 1994.
- WEYER, Bruno, *Taschenbuch der Kriegsflotten 1928*, Munchen, J.F. Lehmanns Verlag, 1928.

IV. Special Papers

- ADĂSCĂLIȚEI, Oana, „Aspecte ale organizării Marinei Militare Române în perioada 1919-1932”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, 2005, tom VIII, Constanța, 2005.
- AKGUN, Mensur, „Great Powers and the Straits: From Lausanne to Montreux”, în *The Turkish Yearbook of International Relations*, Ankara University Press, vol. XXIV, 1994.
- ATANASIU-CROITORU, Andreea, „Forța navală maritimă a României între cele două războaie mondiale”, în *Analele Dobrogei*, serie nouă, nr. X-XIII, 2009-2012, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.
- ATANASIU-CROITORU, Andreea, „Jurnalul istoric al Diviziei de Mare (1901-1915; 1920-1934). Document original aflat în patrimoniul Muzeul Marinei Române”, în *Analele Universității Ovidius-Seria Istorie*, vol. 5, 2008.

ATANASIU-CROITORU, Andreea, „Jurnalul istoric al Diviziei de Mare (1901-1915; 1920-1934). Document original aflat în patrimoniul Muzeul Marinei Române”.

ATANASIU-CROITORU, Andreea, „Oameni de știință – Ofițeri de elită ai Marinei Militare Române”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomație*, VI, Lucrările celei de-a XII-a ediții a Conferinței Naționale de Comunicări Științifice a Muzeului Național al Marinei Române, Constanța, Editura M.N.M.R., 2018.

ATANASIU-CROITORU, Andreea, „Canoniera Locotenent comandor Eugen Stihl – o călătorie cât un centenar” în Corneliu Postu, Petrișor Florea, Cornel Popescu (coord.), *Armata Română și Marea Unire*, studii și articole prezentate la Sesiunea Națională de comunicări științifice, Pitești, 26 iulie 2018, Editura Militară, București, 2018.

ATANASIU, Carmen, *În primejdie de moarte: flota maritimă comercială română (1917-1918)*, în „Dosarele Istoriei”, An VI, nr. 3(55), 2001, *Oameni și nave sub tricolor. 1917-1947*.

BARLAS, D. Lek; GUVENC, Serhat, „To Build a Navy with the Help of Adversary: Italian-Turkish Naval Arms Trade, 1929-32”, în *Middle Eastern Studies*, vol. 38, no. 4, octombrie 2002.

BĂLĂNESCU, Ioan „Valoarea submarinelor în războiul naval”, în *Aeronautica. Revista Ministerului Subsecretariatului de Stat al Aerului*, în continuare *Aeronautica*, anul X, ianuarie 1936.

BĂLĂNESCU, Ioan, *Puterea maritimă ca factor de civilizație și de apărare națională*, București, Atelierele Soc. Anonime „Curierul Judiciar”, București, f.a.

BĂLĂNESCU, Ioan, *Războiul naval pe înțelesul tuturor*, București, Institutul de Arte Grafice Carol Gobl, 1915.

BĂLESCU, Constantin, „Criza torpilorului”, în *Revista Marinei. Revistă de studii, informațiuni și recenzii de Marină, publicată sub îngrijirea unui comitet de redacție din Inspectoratul Marinei*, în continuare *Revista Marinei*, anul III, nr. 3, iulie, august, septembrie 1928, București, Tipografia Geniului.

BICHIR, Florian, *Corsarii uitați ai adâncurilor: „Delfinul”, „Rechinul”, „Marsuinul”*, București, Editura Militară, 2014.

BITOLEANU, Ion (coord.), *Monografia Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”. Tradiții-Prezent-Perspective*, ediția a III-a, Constanța, Tipografia Statului Major al Marinei Militare, 1997.

BITOLEANU, Ion, „Proiecte privind apărarea maritimă navală a României în perioada interbelică”, în *Revista Istorică*, tom I, nr. 6, iunie 1990, București, Editura Academiei Române.

BORANDĂ, Georgeta, „Contribuții la acțiunile Marinei Române în timpul Primului Război Mondial”, în *Revista de Istorie*, tom 40, nr. 7, iulie 1987, București.

BORANDĂ, Georgeta, *Participarea marinei române la primul război mondial, 1916-1918*, 1981, B.M.M.R.

BUCHOLTZER, C., *Curs de torpile automobile*, f.l., 1921.

BUCKLEY, Thomas H., „The Icarus Factor: The American Pursuit of Myth in Naval Arms Control, 1921-1936”, în *Diplomacy and Statecraft*, nr. 4(3), noiembrie 1993.

C-DR X, „Marina și Bugetul”, în *Revista Marinei*, nr. 1, ianuarie, februarie, martie, 1926.

CHESNEAU, Roger, *All the World's Fighting Ships 1922-1946*, Londra, Conway Maritime Press, 1980.

CIOBANU, Nicolae; ȘERBAN, Mihai, „Evoluția Marinei Militare între 1878-1914”, în GLODARENCO, Olimpiu Manuel; STAN, Florin; VOCHIȚU, Andrei (coord.), *Forțele Navale Române. 150 de ani de tradiție – volum de studii*, Constanța, Editura Muzeului Marinei Române, 2010.

CIORBEA, Valentin, *Istoricul Navei Școală „Mircea”. Epopeea 75 (17 mai 1939-mai 2014)*, Constanța, Editura Academiei Navale Mircea cel Bătrân, 2014.

CIORBEA, Valentin; ATANASIU, Carmen, *Flota Maritimă Comercială Română. Un secol de istorie modernă (1895-1995)*, Editura Fundației „Andrei Șaguna”, Constanța, 1995.

CIUCHI, C., *Istoria Marinei Române în curs de 18 secole. De la Împăratul Traian până în al 40-lea an de domnie a Regelui Carol I*, Tipografia „Ovidiu”, 1906.

CIUPERCĂ, Ioan, „Problema construirii unei baze navale în România (1919-1939)”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom IX, Constanța, 2006.

CIUPERCĂ, Ioan, „Problema construirii unei baze navale în România (1919-1939)”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, IX, 2006.

CÎRSTEA, Marusia, „Romanian-British Economic and Military Policies in the Interwar Period”, în *Annals of the Academy of Romanian Scientists. Series on History and Archaeology*, vol. 6, nr. 2/2014.

CÎRSTEA, Marusia, „The interest of the British Admiralty in the Romanian Coast of the Black Sea”, în *Balkan Studies*, vol. 48, 2013.

CÎRSTEA, Marusia, *Proiecte româno-britanice privind construirea unei baze navale la Marea Neagră: documente: (1929-1939)*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2013.

COJOC, Mariana, „Dinactivitatea Serviciului de Informații al Diviziei de Dunăre (1924-1926)” în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom III/2, 2000.

COJOC, Mariana, „Spionaj, contraspionaj și propagandă bolșevică la Dunăre și Marea Neagră”, în *Dosarele Istoriei*, an VI, nr. 3(55), 2001.

CONSTANTINIU, Laurențiu; MATEI, Alin Victor, *Documente diplomatice române, seria II, vol. 18, partea I, perioada 1 ianuarie-30 iunie 1936*, București, Editura Academiei Române, 2008.

COUHAT, Jean Labayle, *French Warships of World War I*, Londra, Ian Allan Ltd., 1974.

CRĂCIUNOIU, Cristian, *Vedetele torpiloare din Marina Română*, București, Editura Modelism, 2003.

CRĂCIUNOIU, Cristian; GEORGESCU, Mihai, *Danube Monitors, ...From the first to the Nuclear Age..*, București, Editura Modelism, 1996.

CROITORU, Marius-Corneliu, „Evoluția cadrului legislativ și organizatoric al sistemului militar de apărare (1859-1939)”, în *Document – Buletinul Arhivelor Militare Române*, nr. 69, București, 2015.

DAMIAN, George, „Why United Kingdom refused the economic help for Romania in 1938. New documents from British National Archives”, în *Annals of the Academy of Romanian Scientists. Series on History and Archeology*, vol. 6, nr. 1.

DASCĂLU, Nicolae, „O misiune navală britanică în România (1920-1923)”, în *Sesiunea de comunicări științifice Dunărea și Marea Neagră în istoria poporului român*, volum aflat în fondul documentar al Muzeului Național al Marinei Române, Constanța, 1987.

DAȘCOVICI, N., *Marea Noastră sau regimul strâmtorilor*, Tipografia Alexandru A. Țerek, Iași, 1937

FILIP, Adrian, *Puterea Navală, componentă a geopoliticii maritime universale – Atlantism vs Eurosianism*, Craiova, Editura Sitech, 2013.

FORCZYK, Robert, *Where the Iron Crosses Grow. The Crimeea 1941-1944*, Oxford, Osprey Publishing, 2014.

FRIEDMAN, Norman, *Naval Anti-Aircraft Guns and Gunnery*, Barnsley, Seaforth Publishing, 2013.

FRIEDMAN, Norman, *British Cruisers: Two World Wars and After*, Barnsley, Seaforth Publishing, 2010.

G. D., „Călătoria Navei-Școală <<Mircea>> în străinătate”, în *Revista Marinei*, an II, nr. 2, aprilie, mai, iunie, 1927.

GARDINER, Robert (coord.), *Conway's All the World's Fighting Ships 1906-1921*, Londra, Conway Maritime Press, 1985.

GHEORGHIU, Al., „Locul marinei” în *Marea Noastră*, anul XI, nr. 1-2, 1942.

GIURGIU, Luminița, „Consiliul Superior al Apărării Țării și politica navală din perioada interbelică”, în *Anuarul Marinei Române*, XII, 2009.

GIURGIU, Luminița, „Deciziile Delegației Permanente a Consiliului Superior al Apărării Țării privind apărarea națională (ședința din 19 decembrie 1930)”, în *Document*, nr. 66, 2014.

GLODARENCO, Olimpiu Manuel (coord.), *Istoria Statului Major al Forțelor Navale Române. 1860-2010. Monografie*, București, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2010.

GREAVU, Cornel, „Consecințele realizării statului național unitar român asupra creșterii potențialului de luptă al Marinei Militare”, în *Momente din istoria Marinei Române*, Sesiunea de Comunicări Științifice a Muzeului Marinei Române, document aflat la B.M.N.M.R., 1983.

GREAVU, Cornel, „Programele navale în marina română. 1880-1943”, în *Anuarul Marinei Române*, tom II, Constanța, 1999.

H. M., „Condițiunile stabilirii unui program naval”, în *Marea Noastră*, anul IV, aprilie 1933, nr. 4.

HAUNER, Milan L., „Stalin’s Big-Fleet Program”, în *Naval War College Review*, vol. 57, nr. 2, 2004.

ION, Gheorghe, „Cauzele influenței doctrinei militare franceze în armata noastră”, în *România Militară*, anul LXVII, nr. 12, decembrie 1930.

IONESCU, Ion, „Concluzii reieșite din participarea marinei române la Primul Război Mondial” în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom III/2, 2000.

IONESCU, Ion, „Dezvoltarea marinei militare române în perioada interbelică”, în Ion Ionescu, Georgeta Borandă, Marian Moșneagu, *Noi contribuții la istoria marinei militare române*, Editura Muntenia & Leda, Constanța, 2001.

IONESCU, Ion, „Inițiative, propuneri și măsuri pentru dezvoltarea și întărirea Marinei Române”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom III, nr. 1, 2000.

IONESCU, Ion, „Înzestrarea cu nave și tehnică de luptă a Marinei Române. 1919-1939”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom III, nr. 1, 2000, Constanța, 2000.

IONESCU, Ion, *Politica navală a României între anii 1919 și 1941*, Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime Constanța SA, 2002.

IONESCU, Ion, *Politica navală a României între anii 1919 și 1941*, Editura Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime Constanța SA, 2002.

IONESCU, Ion; SLAV, Irina „Finanțarea bugetară pentru înzestrarea Marinei Militare în perioada 1880-1940”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, nr. IX, 2006.

IONESCU, Mihail E., „O dilemă strategică. Peste Carpați sau peste Dunăre?”, în *90 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial*, Masă Rotundă organizată de Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară și Comisia Română de Istorie Militară la Cercul Militar Național, 14 noiembrie 2006, București, Editura Militară, 2007.

IONESCU, Ovidiu-Victor, *Evoluția Flotei Comerciale Române până la regimul comunist*, în „Orizonturi istoriografice”, anul II, nr. 1, Constanța, Editura Muntenia, 2011.

IORDACHE, Constantin, *Pagini din gândirea navală românească interbelică*, Constanța, Ex Ponto, 2003.

ISBĂȘESCU, Ioan, „Criteriile directive ale strategiei navale ale puterilor maritime secundare”, în *Revista Marinei*, an III, nr. 3 iulie-august-septembrie, 1928.

KOSLINSKI, Gheorghe, „Chestiuni de submarine”, în *Revista Marinei*, an II, nr. 2.

LEPĂDATU, Adrian, „Repere doctrinare ale Forțelor Navale Române”, în *Buletinul Forțelor Navale*, nr. 12/2010, București.

LUPU, Alexandru, „Contribuții la studiul determinării caracteristicilor crucișătoarelor moderne”, în *Revista Marinei*, an III, nr. 2, aprilie, mai, iunie, 1928.

MANEA, Vasilica, „Constituirea escadrilei de torpiloare Veneția”, în *Revista de Istorie Militară*, nr. 6 (52), 1998.

MANEA, Vasilica, „Misiunea navală engleză – Comandor Bowring”, în *Document – Buletinul Arhivelor Militare Române*, nr. 3 (41), București, 2008.

MEHEDINȚI, Simion, *Legăturile noastre cu Dunărea și Marea*, în "Puterea maritimă ca factor de civilizație și de apărare națională", supliment al Buletinului Marinei Militare, nr.1/1994, Tipografia Marinei Militare, Constanța, 1994.

MIHUȚU, Triandafil, „Apărarea României pe Apă”, în *Revista Maritimă*, anul I, nr. 2, 1 februarie 1920.

MÎRȘU, Alexandru; ATANASIU-CROITORU, Andreea; CUSTURĂ, Ion; POPA, Aurel, *De la Divizia de Mare la Flotă. 1896-2001, Monografie*, București, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2011.

MOSNEAGU, Marian, „Din lecțiile învățate ale Primului Război Mondial. Marina Militară Română sub lupa contraamiralului Nicolae Negrescu”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomație*, lucrările celei de-a XIX-a ediții a Conferinței Naționale de Comunicări Științifice a Muzeului Marinei Române, Constanța, Editura Muzeului Marinei Române, 2015.

MOSNEAGU, Marian, „Forțele Navale Române, 155 de ani de veghe statornică la Dunăre și Marea Neagră”, în *Document – Buletinul Arhivelor Militare Române*, nr. 70, 2015.

MOSNEAGU, Marian, „Proiecte de modernizare a Marinei Militare Române de la Războiul de Independență până la Al Doilea Război Mondial”, în Petre Otu (coord.), *Reforma militară și societatea în România de la Carol I la a doua conflagrație mondială*, București, Editura Militară, 2009.

MOȘNEAGU, Marian, „Scurtă retrospectivă a evoluției Forțelor Navale Române”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom XII, Constanța, 2009.

MOȘNEAGU, Marian, „Starea Marinei Militare Române la începutul Primului Război Mondial”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomație*, II, Lucrările celei de-a XVIII-a ediții a Conferinței Naționale de Comunicări Științifice a Muzeului Marinei Române, Constanța, Editura Muzeului Marinei Române, 2014.

MOȘNEAGU, Marian, „Submarinele României”, în *Marina Română*, nr. 2 (124), martie-aprilie 2008, .

MOȘNEAGU, Marian, „Viceamiralul Constantin Niculescu-Rizea, un comandant al marinei inventator”, în *Marina Română*, anul XXVI, nr. 1 (175), 2016.

MOȘNEAGU, Marian, *Amiralii României*, Constanța, Editura Ex Ponto, 2017, pp. 183-185.

MOȘNEAGU, Marian, *Forțele Navale ale României de la spiritul de corp la strategia NATO*, în „Marina Română”, anul XXV, nr. 6 (173).

MOȘNEAGU, Marian; FLOREA, Petrișor; MANEA, Vasilica (coord.), *Înzestrarea Armatei Române în perioada interbelică. Documente. Vol. II 1930-1935*, București, Editura Centrului Tehnic Editorial al Armatei, 2008.

MOȘNEAGU, Marian; MARIN, Valentin „Nicolae Caranfil la Ministerul Aerului și Marinei”, în *Studii și comunicări*, Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii – Divizia de Istoria Științei, vol. II, 2009.

MOȘNEAGU, Marian, „Regele Carol al II-lea și supremația României în Marea Neagră”, în Marian Moșneagu, Petrișor Florea, Cornel Țucă, *Armata și unitatea națională. Studii și comunicări*, Pitești, Editura Delta Cart Educațional, 2008.

NĂSTURĂȘ, Vasile, „Opiniuni asupra Cruciaștoarelor și Contra-torpiloarelor”, în *Revista Marinei*, anul II, nr. 3, iulie, august, septembrie, 1927.

NĂSTURĂȘ, Vasile, „Studiu pentru o bază navală”, în *Revista Marinei*, an VI, 1 ianuarie 1931-1 ianuarie 1932.

NOPPEN, Ryan K., *Ottoman Navy Warships 1914-1918*, Londra, Osprey Publishing, 2015.

ORJANU, Mihaela, „Marina Română în căutarea unei doctrine (Serviciul de Informații al Marinei Române) 1900-1916”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom IV, 2001.

ORJANU, Mihaela, „Serviciul de Informații și Contrapropagandă al Marinei Militare (1920)” în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom III/2, 2000.

OROIAN, Teofil; NICOLESCU, Gheorghe (coord.), *Șefii Statului Major General Român (1859-2000)*, București, Editura Europa Nova, 2000.

OȘCA, Alexandru, „Contribuția Marelui Stat Major la modernizarea organismului militar românesc în perioada interbelică”, în *Gândirea Militară Românească*, serie nouă, anul XX, nr. 4/2009.

OTU, Petre, „Comandamentul Armatei Române în campania din toamna anului 1916”, în *Revista de Istorie Militară*, nr. 5-6 (97-98), 2006.

OTU, Petre, „150 de ani de la nașterea mareșalului Constantin Prezan”, în *Studii și Comunicări/DIS*, Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii-Divizia de Istoria Științei, vol. IV, 2011.

PAPOI, Alina, „Dunărea – Un dar al Mării Negre – conceptualizarea puterii maritime în publicistica militară”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomatie*, nr. II, *Lucrările celei de-a XVIII-a ediții a Conferinței Naționale de Comunicări Științifice a Muzeului Marinei Române*, Constanța, Editura Muzeului Marinei Române, 2014.

PĂIȘ, Nicolae, *Marea și marinarii*, București, 1942.

PĂTRAȘCU, Gabriel-George, „Bătălia pentru monitoarele din ex K.u.K. Donauflottille”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, nr. XIX, 2016, Constanța, Editura Muzeului Marinei Române.

PĂUN, Constantin, „Misiunea Marinei Noastre. Rolul Marinei în apărarea națională”, în *Marina Română*, anul II, nr. 4, martie-aprilie 1991.

PĂVĂLOIU, Mariana „Considerații ale gândirii militare navale interbelice privind cooperarea marinei cu unitățile de uscat și aeronautica”, în Marian Moșneagu, Petrișor Florea, Cornel Țucă, *Armata și unitatea națională. Studii și comunicări*, Pitești, Editura Delta Cart Educațional.

PĂVĂLOIU, Mariana „Din istoricul submarinelor românești”, în *Momente din istoria Marinei Române*, Lucrări 1984.

PĂVĂLOIU, Mariana, „Date noi privind dotarea Marinei Militare Române în deceniul 1920-1930” în *Comunicări și referate de la Sesiunea Anuală a Muzeului Marinei Românei*, edițiile 1984, 1985, 1986, vol II, volum aflat în B.M.N.M.R.

PĂVĂLOIU, Mariana; SÂRBU, Marian, *Forțele Navale Române, 150 de ani de istorie modernă*, Editura C.T.E.A., București, 2010.

PETRE, George; BITOLEANU, Ion, *Tradiții navale românești*, București, Editura Militară, 1991..

POPA, Magda, „Marina militară – Apărările Maritime și Fluviale”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomatie*, II, 2014.

PREDA, Gavriil, „Unaccomplished Security and Defence Projects in the Black Sea Region during the two World Wars. The British Case”, în Antonello Biagini, Constantin Hlihor, Andrea Carteny (coord.), *Challenges and Opportunities for a Multilateral Cooperation*, Book of Proceedings International Conference on EU and Black Sea Region First Edition (lucrările primei ediții a Conferinței Internaționale UE și Regiunea Mării Negre), București, Giovanni Mineo Editore, 2012.

RADU, Marian, *Artileria de coastă română: mărire și decădere*, Constanța, Editura „Next Book”, 2018.

RĂDULESCU, Dan C., „Contribuții ale teoreticienilor militari români din perioada interbelică privind locul și rolul marinei militare în cadrul sistemului național de apărare”, în *Sesiunea de comunicări științifice „Dunărea și Marea în istoria poporului român”*, 1987, dosar 1/551, fila 154, volum aflat la B.M.M.R.

RĂDULESCU, Dan C., „Politica Militară a Statului Român între anii 1922-1924”, în *File din istoria militară a poporului român*, vol. 8, București, Editura Militară, 1980.

RETEGAN, Mihai, „Măsurile adoptate de statul român pe linia întăririi capacității de apărare (1919-1921)”, în „File din istoria militară a poporului român”, în continuare *F.I.M.P.R.*, vol. 8, Editura Militară, București, 1980.

RÎȘNOVEANU, Ion, „Monumente navale în timpul Regelui Carol I”, în *Monumentul*, nr. 11, 2008.

RÎȘNOVEANU, Ion, „Situația programului de dezvoltare navală a României în anul 1929”, în *Gândirea militară românească*, serie nouă, anul XXII, nr. 6, noiembrie-decembrie 2011.

ROHART, Marius Laurențiu, „Programele de dezvoltare navală în procesele verbale ale Comitetului Consultativ al Marinei”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomatie. Lucrările celei de-a XXII-a ediții a Conferinței Naționale de Comunicări Științifice a Muzeului Național al Marinei Române*, nr. VI, Constanța, Editura Muzeului Național al Marinei Române, 2018.

ROHART, Marius Laurențiu; SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Exerciții militare navale și jocuri de război ale Marinei Române la începutul anilor 1920”, în *Collegium Mediense*, VIII – *Comunicări Științifice*, XVII, Mediaș, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2018.

ROHART, Marius Laurențiu; SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Constituirea unui serviciu de informații și contrainformații al Marinei”, în Ligia Dima, Lavinia Dumitrașcu (coord.), *Dobrogea și Marea Unire la Centenar*, Articole susținute în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice „Dunărea și Marea Unire la Centenar” 27-29 aprilie 2018, Iași, Tipo Moldova.

ROPP, Theodore, *War in the Modern World*, second printing, revised, Durham, Duke University Press, 1960.

- ROȘCA, E.; KOSLINSKI, G., *Avem nevoie de marina militară?*, București, f.e., 1923.
- ROȘCA, Eugeniu, „Contribuțiuni la alegerea locului pentru baza navală principală”, în *Revista Marinei*, an II, nr. 1 ianuarie, februarie, martie, 1926.
- SACHELARIE, Claudiu, „Lucrările Comisiei Speciale de la Brăila pentru completarea armistițiului de la Focșani (30 decembrie 1917/12 ianuarie 1918-1/14 ianuarie 1918)”, în Andreea Atanasiu-Croitoru (coord.), *Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomatie*, VI, Lucrările celei de-a XII-a ediții a Conferinței Naționale de Comunicări Științifice a Muzeului Național al Marinei Române, Constanța, Editura M.N.M.R., 2018.
- SĂNDULESCU, Vasile, *Istoricul Marinei Regale de Războiu*, Galați, 1936, f.e.
- SCAFEȘ, Cornel I., „Aspecte ale dotării armatei române cu armament și tehnică de luptă moderne (1878-1914)”, în *Studii și materiale de muzeografie și istorie militară*, nr. 14-15, 1981-1982, București, Editura Militară.
- SCAFEȘ, Cornel I.; ȘERBĂNESCU, Horia VI.; ANDONE, Corneliu M, *Armata Română în Războiul de Independență 1877-1878*, București, Editura SIGMA, 2002.
- SCURTU, Ioan (coord.), *Istoria Românilor, vol. VIII, România întregită (1918-1940)*, București, Editura Enciclopedică, 2003.
- SCURTU, Ioan, *Viața politică din România 1918-1944*, București, Editura Albatros, 1982.
- SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Constituirea Inspectoratului Tehnic al Marinei”, în *Document*, Buletinul Arhivelor Militare Române, an XIII, nr. 1, 2010, p. 66, an XXI, nr. 3(81)/2018.
- SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Preliminariile Convenției de la Montreux în corespondența diplomatică românească – Aprilie-Iulie 1936”, în *Anuarul Muzeului Marinei Române*, tom XIX, 2016, Editura Muzeului Marinei Române, Constanța.
- SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Mobilisation of the Romanian Navy in the Interwar Period (1923-1924)”, în *Revista Română de Studii Eurasiatice*, anul XIV, 2018.
- SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Problematia bazei navale maritime a Marinei Române (1924-1936)”, în *Document*, nr. 2 (84), 2019.
- SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Instrucțiuni de mobilizare ale Marinei la mijlocul anilor 1920”, în Cornel Postu, Petrișor Florea, Cornel Popescu (coord.), *Armata Română și Marea Unire*, studii și articole prezentate la Sesiunea Națională de comunicări științifice, Pitești, 26 iulie 2018, Editura Militară, București, 2018.
- STATIEV, Alexander, „Romanian Naval Doctrine and Its Tests in the Second World War”, în *War in History*, vol. 15, nr. 2, 2008.
- STATIEV, Alexander, „When an army becomes ‘merely a burden’: Romanian defense policy and strategy (1918–1941)”, în *The Journal of Slavic Military Studies*, vol. 13, nr.2, 2000.

STĂNESCU, Marin, „O etapă rodnică în domeniul legislației militare (1923-1930)”, în Ștefan Pâslaru, Marin Stănescu, *Apărarea Națională și Parlamentul României*, vol. 2, București, Editura Militară, 1994.

SULLIVAN, Brian R., „A Fleet in Being: The Rise and Fall of Italian Sea Power 1861-1943”, în *The International History Review*, vol. 10, nr. 1, 1988.

ȘTEFĂNESCU, Constantin, „Puterea navală a României – Părerile unei competențe străine asupra celor ce trebuie să facem noi”, în *România Maritimă și Fluvială*, anul II, no. 12, decembrie 1933.

TEODORESCU, Paul, *Rostul Marinei în viața națiunii*, Conferință ținută în cadrul Asociației Scriitorilor Militari, București, Institutul de Arte Grafice „Marvan”, 1940.

TILL, Geoffrey, *Seapower: A guide for the Twenty-First Century*, second edition, New York, Routledge, 2009.

TOESCU, Vasile, „Istoricul Marinei Românești (1843-1900)”, în *Revista Marinei. Revistă de studii, informațiuni și recenzii de Marină, publicată sub îngrijirea unui comitet de redacție din Inspectoratul Marinei*, anul II, nr. 4, octombrie, noiembrie, decembrie 1927, București, Tipografia Geniului.

TUDOR, Gheorghe; Otu, Petre, „Politica militară a României în anii 1919-1940. Dezvoltarea armatei, gândirii și artei militare românești în această perioadă. Concepția și activitatea Partidului Comunist Român privind problemele armatei și apărarea patriei de către întregul popor”, în *Istoria Poporului Român-Culegere de lecții*, București, Editura Militară, 1989.

ȚUCĂ, Cornel, „Comandor Gheorghe Niculescu: <<Proiectul Tașaul>> și tratativele româno-britanice din perioada interbelică”, în *Document*, an XI, nr. 2, 2008.

ȚUCĂ, Cornel, „Din nou despre <<Proiectul Tașaul>>”, în *Document*, Buletinul Arhivelor Militare Române, an XIII, nr. 1, 2010.

VEGO, Milan N., *Naval Strategy and Operations in Narrow Seas*, second revised and expanded edition, Londra, 2005.

VIZANTE, G., URLĂȚEANU, Scarlat, *Strategia românească în viitorul război*, București, Tipografia Curții Regale F. Gobi Fii, 1932.

VOCHIȚU, Andrei, „Concepte de apărare a unei baze navale în studiile de specialitate ale Marelui Stat Major Român în perioada interbelică”, în *Analele Universității Ovidius-Seria Istorie*, vol. 5, 2008.

VOCHIȚU, Andrei, „Situația geostrategică și geopolitică la Dunărea de Jos și Marea Neagră la începutul secolului XX”, în *Analele Universității Ovidius-Seria Istorie*, vol. 3, 2006.

VOCHIȚU, Andrei, „Studiu privind apărarea coastei pentru anul 1933”, în Olimpiu Manuel Glodarenco, Florin Stan, Andrei Vochițu (coord.), *op. cit.*

VOLKOVINSKII, Valerii N., „The Rebirth of the Black Sea in the 1920s”, în *Soviet Law and Government*, vol. 26.

VRANGHEL, Piotr, *Memorii*, cuvânt înainte de Constantin Erbiceanu, traducere Nicolae Drăgușin, Brăila, Editura Istros, 2017.

ZIEMKE, Caroline F., „Peace without strings? Interwar naval arms control revisited”, în *The Washington Quarterly*, nr. 15 (4), ianuarie 2010.

***Informațiuni din marinele străine”, în *Buletinul Marinei*, nr. 8, august 1925.

***„Marina Comercială”, în *Revista Marinei*, anul II, nr. 3.

****Documentar privind starea marinei militare române 1880-1960*, Biblioteca Muzeului Marinei Române (B.M.M.R.), dosar I/131.

***Informațiuni din Marinele străine”, în *Revista Marinei*, an II, nr. 2.

***Informațiuni din Marinele Străine”, în *Revista Marinei*, an III, nr. 1, 1928.

****Interesele și drepturile României în texte de drept internațional public cu studiu introductiv de N. Dașcovici*, Iași, Tipografia concesionară Alexandru Țerek, 1936.

****Istoria militară a poporului român*, vol. 6, *Evoluția sistemului militar național în anii 1919-1944*, București, Editura Militară, 1989.

****Istoria militară a poporului român*, vol. V, Editura Militară, București, 1988.

***Știri din Marina Noastră”, în *Buletinul Marinei. Foaie de studii, informațiuni și recenzii de Marină, publicată sub îngrijirea unui comitet de redacție din Inspectoratul Marinei*”, nr. 8, august 1925.

VI. Internet Sources

„The Convention Relating to the Regime of the Straits and Turkey, la <http://www.hri.org/docs/straits/convention.html>, accesat pe 2.05.2019.

BRESCIA, Maurizio, *Mussolini's Navy. A reference guide to the Regia Marina 1930-1945*, US Naval Institute Press, consultată pe 2.02.2018:

https://books.google.ro/books?id=J_PNAwAAQBAJ&pg=PT64&lpg=PT64&dq=tirreno+shipyards&source=bl&ots=32FGfZDLS&sig=PAu8sf5rg2StR40noCfuUMe4uMw&hl=ro&sa=X&ved=2ahUKEwiE0dHd2YPfAhVBpywKHc6mAqEQ6AEwBnoECAgQAQ#v=onepage&q=%20tirreno%20shipyards&f=false.

HARIUC, Nicolae, *Torpiloarele României: „Zmeul”, „Sborul”, „Năluca”*, accesat la <https://rnhs.info/torpiloarele-romaniei-zmeul-sborul-naluca/>, accesat pe 20.12.2018.

http://www.navypedia.org/ships/italy/it_cr_giuseppe_garibaldi.htm, accesat pe 26.09.2017.

http://www.navypedia.org/ships/russia/ru_dd_bespokoiny.htm, accesat pe 2.05.2019.

http://www.navylopedia.org/ships/uk/brit_bb1_lord_clive.htm, accesat pe 26.09.2017.

<https://rnhs.info/canonierele-friponne-eugen-stihi/>, accesat pe 2.04.2019.

<https://rnhs.info/primele-nave-romanesti-purtatoare-de-aviatie-lebedele-albe/>.

RYAN, Joseph Francis, *The Royal Navy and Soviet Seapower, 1930-1950: Intelligence, Naval Cooperation and Antagonism*, la <https://core.ac.uk/download/pdf/2731742.pdf>, accesat pe 03.12.2018.

SICHIGEA, Dan-Dragoș, „The Romanian Inspectorate General for the Navy between 1930 and 1936”, în *Romanian Journal of Historical Studies*, vol. 1, nr. 2, 2018, disponibil la <https://romanianjournalofhistoricalstudies.files.wordpress.com/2019/02/dan-dragoc899-sichigea-e28093-the-romanian-inspectorate-general-for-the-navy-between-1930-and-1936.pdf>.

SICHIGEA, Dan-Dragoș, „Romanian Navy at the end of the First World War”, în *Romanian Journal of Historical Studies*, vol. I, nr. 1, 2018, disponibil la <https://romanianjournalofhistoricalstudies.files.wordpress.com/2018/01/dan-dragoc899-sichigea-romanian-navy-at-the-end-of-the-first-world-war1.pdf>